

YHTEENVETO JA VASTINEET KAAVALUONNOKSEN LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Kaavaluonnos 7.2.2022 oli nähtävillä: 17.3. – 19.4.2022

Lausunnot

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
L01	Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	<p>Kuortaneen Saarinevan alueella on tehty tuulivoima osayleiskaava, Sarvinevan tuulivoimayleiskaava, joka Kuortaneen kunnanhallitus hyväksyi kokouksessaan 18.6.2021 § 32. Päätöksestä on tehty valitus Vaasan hallinto-oikeuteen päätöstentekijöiden esteellisyyden perusteella. Kunta päätti sen jälkeen käynnistää kaavaprosessi uudestaan alusta alkaen.</p> <p>Lausuntopyynnöstä käy ilmi, että Sarvineva 2 lähtee eteenpäin siitä mihin ovat päässeet edellisessä kaavahankkeessa, melu- ja siipitietoja on päivitetty sekä ELY:ltä saatu uusi lausunto YVA-tarpeesta.</p> <p>Luonnoksessa esitetään MRL 77a§ mukaan ohjaavaa ja suoraan rakennusluvan myöntämiselle perustuva osayleiskaava, joka mahdollistaisi 8 tuulivoimalan rakentamista Sarvinevan alueelle. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus olisi enintään 280 m, arvioitu kokonaisteho alle 45 MW ja voimaloiden tehoa arvioiden olevan enintään 5,6 MW.</p> <p>EPO ELY:n YVA-yhteisviranomaisen on lausunnossaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeellisuudesta 17.3.2020 vastannut ettei Sarvinevan tuulivoimahankkeeseen sovelleta ympäristövaikutusten mukaista arviointimenettelyä (YVA-laki 52/2017). EPO ELYn YVA-yhteisviranomaiselle on jätetty pyyntö 16.2.2022 YVA-päätöksen voimassaolon selvittämisestä. EPO ELYn YVA-yhteisviranomaisen on antanut vastauksen pyyntöön 22.2.2022 EPOELY/517/2020, että katsovat esitetyn hankkeen vastaavan 17.4.2020 YVA-menettelyn soveltamista koskevan päätöksen (EPOELY/517/2020) mukaista hanketta, hankkeeseen ei ole tarpeellista tehdä uutta YVA-lain 3 § 2 mom mukaista yksittäistapauksia koskevaa YVA-menettelyn soveltamista koskevaa harkintaa. Tämä tieto olisi hyvä päivittää kaavaselostukseen esim. kohtaan 1.3, viimeinen kappale.</p> <p>Sarvinevan tuulivoimaosayleiskaavan kaavaselostuksessa esitetty liikenteen nykytilan kuvaus sekä liikenteellisten vaikutusten arviointi vaikuttavat riittävältä. Myös kuljetusreitti ja siitä aiheutuvat haitat Kaskisten satamasta hankealueelle on kuvattu kaavaselostuksessa. Hankealueen länsipuolella kulkee kantatie 66, pohjoispuolella seututie 697 ja itäpuolella</p>	Päivitetään tieto YVA-menettelyn soveltamispäätökseen liittyvästä harkinnasta kaavaselostuksen kohtaan 1.3.

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>yhdystie 7071. Kantatie 66 kuuluu myös erikoiskuljetusten SEK-verkkoon.</p> <p>Erikoiskuljetusten takia voidaan joutua myös esimerkiksi leventämään liittymäalueita tai poistamaan liikennemerkkejä, valaisimia ja portaaleja väliaikaisesti. Hanketoimijan tulee huomioida, että tieverkon kunnosta tulee huolehtia myös tuulivoimalan rakennustöiden valmistuttua siten, että tieverkolle tehdyt väliaikaiset toimenpiteet tulevat korjatuksi ja kuljetusten mahdollisesti aiheuttamat vauriot tiestölle korjataan viiveettä. Tämä on erityisen tärkeää liikenneturvallisuuden turvaamiseksi tieverkolla. Tien rakenteeseen ja tienvarsilaitteisiin kuljetusta varten tehtäviin muutoksiin pitää saada tienpitäjän lupa ennen erikoiskuljetusten toteuttamista. Pirkanmaan ELY-keskus myöntää työlupaa ja siinä määriteltyjä ehtoja erikoiskuljetusten liikennejärjestelyistä tulee noudattaa tarkasti.</p> <p>Hanketoimijan on myös syytä huomioida, että mikäli maantieverkkoa tai liittymiä joudutaan parantamaan tuulivoimalan kuljetusten perillepääsyä varten, tulee hanketoimijan olla hyvissä ajoin yhteydessä Etelä Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri –vastuualueeseen. ELY-keskus huomauttaa, ettei sillä kuitenkaan ole mahdollisuutta osallistua parantamistoimenpiteiden kustannuksiin.</p> <p>Valtioneuvoston päätös 18.11.2021 valtakunnallisten avokkaisten maisema-alueiden (VAMA) koskevasta inventoinnin korvaamisesta uudella inventoinnilla on astunut voimaan 1.3.2022. Tämä päätös korvaa valtioneuvoston antamaa päätöstä 5.1.1995. Kaavan selostuksessa tulee huomioida tämä uusi päätös.</p> <p>Kaavan lähialueella sijaitsee myös RKY-alue, valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Tuulivoimarakentamisen suunnitteluoppaan (2016, mutta johon on päivitys aloitettu) sekä Maisemaoppaan (2018) mukaan valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt ovat pääsääntöisesti tuulivoimarakentamiselle soveltumattomia alueita.</p> <p>Yhteisvaikutukset muiden vireillä olevien hankkeiden kanssa tulee selvittää ja myös yhteisvaikutukset valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin hankkeeseen Napalankallio - Hietaharjunkangas tuulivoimahankkeen kanssa Kuortaneella.</p> <p>Ympäristöministeriön opas "Tuulivoimalat ja maisema, 2006" johon selostuksessa viitataan sivulla 43, alkaa olemaan osittain vanhentunut riippuen tämän päivän suunnitteilla olevien tuulivoimaloiden koosta. Silloin kuin tuota opasta on laadittu, tuulivoimalat olivat huomattavasti pienempiä</p>	<p>Kaavaselostuksessa esitetyt valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on jo esitetty valtioneuvoston päätöksen 18.11.2021 mukaisina. Tämä asia on siis jo otettu huomioon kaavaselostuksessa.</p> <p>Kaava-alueella ei ole merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä tai arvokkaita maisema-alueita.</p> <p>Tarkennetaan kaavaselostuksen kohtaan 10.19.1. yhteisvaikutusten arviointia. Lisätään kaavaselostukseen kartta hankealueen lähellä sijaitsevista tuulivoimahankkeista.</p> <p>Maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt tarkasteluvyöhykkeet ovat vakiintunut käytäntö arvioida tuulivoimahankkeiden maisemavaikutuksia, eikä tätä käytäntöä ole syytä muuttaa tässä</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>kuin tänä päivänä.</p> <p>Melu- ja varjostusmallinnuksen mukaan, joka on päivätty 2.2.2022, on käytetty voimalatyyppiä Vestas 162-5,6 MW jonka melupäästö on 108,8 dB (A). Voimalavalmistajan lähtömelutasoon on lisätty 2 dB (A) ja käytetty ilman vaimentimia olevaa siipityyppiä "Blades with serrated trailing edge". Voimalan roottorinhalkaisija on 162 m, napakorkeus 199 m (HH) ja kokonaiskorkeus 280 m.</p> <p>Suomessa olevia ohjearvoja melun- sekä varjostuksen osalta tulee noudattaa.</p> <p>Yöaikaiset havainnekuvat puuttuvat näkyvyysalueanalyysistä ja havainnekuvat, 2020.</p> <p>Kaavamääräyksissä olisi hyvä lisätä yleisiin määräyksiin ja viimeiseen kappaleeseen, että voimalatyyppiin muuttuessa myös edellytetään uuden välkemallinnuksen ennen rakennuslupien myöntämistä. Puolustusvoimat ovat myös yleensä, tietyn edellytyksin, edellyttäneet uuden lausuntopyyntöön rakennuslupavaiheessa.</p>	<p>tuulivoimahankkeessa. Havainnekuvista näkyy, minkä kokoisina tuulivoimalat näkyvät eri etäisyyksiltä.</p> <p>Kaavaselostuksessa kohdassa 10.2. on havainnollistettu valokuvilla, miltä tuulivoimaloiden lentoestevalot näyttävät yöaikaan.</p> <p>Välkemallinnukset on tehty kaavan mahdollistamalla maksimikorkeudella olevilla voimaloilla. Roottorin halkaisija vaikuttaa vähäisessä määrin välkkeen määrään. Yleisesti käytetyn arvon 8 h/vuosi vyöhykkeen lähellä ei ole asuin- tai lomarakennuksia. Suomessa ei myöskään ole mitään hallinnollisia päätöksiä tai lainsäädäntöä välkkeen määrään liittyen. Näistä syistä välkkeeseen liittyvää kaavamääräystä ei kannata antaa.</p> <p>Tuulivoimaloiden alueet on rajattu niin, että tuulivoimalaa ei ole mahdollista siirtää yli 100 metriä kaavan ohjeellisesta tuulivoimalan sijainnista. Silloin puolustusvoimien hyväksyttävyytyslausemaa ei tarvitse hakea uudestaan rakennuslupavaiheessa.</p>
L02	Etelä-Pohjanmaan liitto	<p>Tuulivoimayleiskaavan kaavaselostuksessa on huomioitu Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavatilanne hankealueella, eikä kaava ole ristiriidassa maakuntakaavan kanssa. Kaavaselostuksessa on huomioitu Etelä-Pohjanmaan liiton aiempaan kaavahankkeeseen antamat lausunnot. Hankkeessa ei ole tapahtunut sellaisia merkittäviä muutoksia, joihin liiton aiemmat lausunnot eivät pätsisi.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liitto esittää kaavaselostukseen seuraavia tarkennuksia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Etelä-Pohjanmaan III vaihemaakuntakaavan osalta kaavaselostukseen tulee päivittää, että Etelä-Pohjanmaan maakuntavaltuusto on hyväksynyt III vaihemaakuntakaavan 3.12.2018. Valtuuston päätöksestä jätettiin viisi valitusta, jotka hallinto-oikeus hylkäsi 17.7.2021 antamallaan päätöksellä. Vaihemaakuntakaava on kuulutettu voimaan 23.8.2021. - Kuvan 4.8. kartalla esitetään pisteinä "Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava - maakunnallisesti arvokas kohde" - 	<p>Täydennetään kaavaselostuksen kohtaan 3.2.5. tiedot III vaihemaakuntakaavan päätöspäivämääristä.</p> <p>Tarkistetaan ja päivitetään kuvan 4.8. maakunnallisesti arvokkaat kohteet.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>merkintä. Karttamerkinnot tulee tarkistaa, sillä nyt kartalla osoitetut pisteet vastannevat maakuntakaavan virkistys-/matkailukohteiden merkintää. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa on osoitettu kohdemerkinnällä valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet, joista mm. Kuhajärvi sijaitsee hankealueen lähistöllä.</p> <p>- Kuvaan 4.10 tulee lisätä valuma-alueiden rajat.</p> <p>Maakunnalliset tavoitteet</p> <p>Maakunnallisiin tavoitteisiin tulee lisätä Etelä-Pohjanmaan maakuntasuunnitelman 2050 tavoite Etelä-Pohjanmaan hiilinegatiivisuudesta 2050. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää suunnitelman mukaan mm. päästöjen leikkaamista 80 % vuoden 2005 tasosta. Lisäksi Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelmassa 2022–25 esitetään useita maakunnallisia tavoitteita ja toimenpiteitä, joihin mm. tuulivoimatuotannon lisäämisellä voidaan vaikuttaa. Maakuntaohjelman Ilmastoviisas Etelä-Pohjanmaa -kokonaisuudessa asetetaan toimenpiteitä liittyen mm. kestävään energiantuotantoon siirtymiseen. Maakuntastrategia (sis. maakuntasuunnitelman ja -ohjelman) on luettavissa liiton kotisivuilla: https://epliitto.fi/aluekehitys/maakuntasuunnitelma-ja-ohjelma/. Liiton laatima Etelä-Pohjanmaan ilmasto- ja kiertotaloustiekartta on valmistumassa 2022 huhtikuun loppuun mennessä. Tiekartta korvaa Etelä-Pohjanmaan energia- ja ilmastostrategian, johon kaavaselostuksessa on maakunnallisten tavoitteiden osalta viitattu.</p> <p>Vaikutusten arviointi</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan kaavan jatkovalmistelussa tulee tehdä valokuvaseite myös Kuhajärven ympäristöstä, joka on osa Kuortaneenjärven kulttuurimaiseman valtakunnallisesti arvokasta aluetta. Etelä-Pohjanmaan liitto on teettänyt kulttuuriympäristöön liittyviä selvityksiä: https://epliitto.fi/maakuntakaavan-selvitykset/. Hankkeen vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida rakennetun kulttuuriympäristön ja maaseudun kulttuurimaisemien inventointien tulokset.</p> <p>Kaavaselostuksessa on kerrottu hankkeen yhteisvaikutuksista muiden hankkeiden kanssa. Tekstissä todetaan, että ”Napalankalliot ja Hietaharjunkangas -tuulivoimahanketta suunnitellaan noin 12 kilometriä kaava-alueesta länteen. Nämä molemmat hankkeet voivat näkyä hankkeiden puolivälissä olevalle arvokkaalle maisema-alueelle. Yhteisvaikutus ei kuitenkaan ole merkittävä”. Kaavaselostuksessa ei ole esitettyä</p>	<p>Lisätään kuvaan 4.10. valuma-alueiden rajat.</p> <p>Lisätään kaavaselostuksen kohtaan 6 lausunnossa esitetyt maakunnalliset tavoitteet.</p> <p>Täydennetään kaava-aineostoon havainnekuva Kuhajärven ympäristöstä.</p> <p>Tarkennetaan kaavaselostuksen kohtaan 10.19.1. yhteisvaikutusten arviointia</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>tarkempia perusteluja arvioinnin tueksi ja selostusta tuleekin tältä osin täydentää. Molemmista hankkeista aiheutuu maisemavaikutuksia mm. valtakunnallisesti arvokkaalle Kuortaneenjärven kulttuurimaisema-alueelle. Napalankalliot ja Hietaharjunkangas -tuulivoimahankkeen alue on tunnistettu potentiaalisena uutena tuulivoima-alueena Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan tuulivoimaselvityksessä (https://epliiitto.fi/maakuntakaavan-selvitykset/), jossa on myös muodostettu alueelle teoreettinen näkyvyysanalyysi. Yhteisvaikutusten esittelyssä tulee esittää karttakuva Sarvinevan hankealueen lähistöllä sijaitsevista tuulivoimahankkeista.</p>	<p>Lisätään kyseiseen kohtaan kartta lähiseudun tuulivoimahankkeista.</p>
L03	Neova Oy	<p>Sarvinevan tuulivoimaosayleiskaava-alueelle sijoittuu Neova Oy:n (ent. Vapo Oy) hallinnassa olevia alueita Sarvinevalla, Teerinevalla ja pieneltä osin Kuninkaansuolla. Neova Oy:n turvetuotanto on päättynyt kaikilla kohteilla. Turvetuotannon ympäristölupamääräysten mukaisten jälkihoitotöiden (alueen siistiminen ja rakenteiden purku tarvittavilta osin) jälkeen alueet luovutetaan takaisin maanomistajille. Osa alueita on jo luovutettu takaisin maanomistajille.</p> <p>Neova Oyllä ei ole lausuttavaa Sarvinevan tuulivoimaosayleiskaavaan.</p>	Merkittään tiedoksi.
L04	2. Logistiikkarykmentti	<p>Yleistä</p> <p>Puolustusvoimien lausunnoista tuulivoimahankkeessa Puolustusvoimat antaa erilliset lausunnot alueidenkäytön suunnittelusta ja tuulivoimahankkeen lopullisesta hyväksyttävyydestä. Logistiikkarykmentit antavat lausunnot kaavoista sekä ympäristövaikutusten arvioinnista. Puolustusvoimien lausunnot tutkavaikutuksien tarkemmasta selvittämistarpeesta ja tuulivoimahankkeiden hyväksyttävyydestä antaa Pääesikunnan operatiivinen osasto (PEOPOS).</p> <p>Puolustusvoimien lausunto osayleiskaavaluonnokseen</p> <p>Maanpuolustuksen kehittämistarpeet ja toimintamahdollisuudet tulee huomioida alueidenkäytön suunnittelussa maankäyttö- ja rakennuslain 4a § perusteella. Tämän lisäksi maanpuolustuksen tarpeet tulee huomioida osana terveellistä ja turvallista elinympäristöä koskevaa valtakunnallista alueidenkäyttötavoitetta.</p> <p>Merkittävin ja laaja-alaisin tuulivoimaloista aiheutuva vaikutus kohdistuu puolustusvoimien aluevalvonnassa käyttämiin sensorijärjestelmiin. Tällä voi olla merkittäviä vaikutuksia puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>suorittamiselle (Laki puolustusvoimista 551/2007 ja aluevalvontalaki 755/2000).</p> <p>Kaavaselostuksessa on käsitelty tuulivoimahankkeen vaikutuksia Puolustusvoimien toimintaan viitaten sähköpostitse saatuun Pääesikunnan näkemykseen. Puolustusvoimat esittää, että hankkeen vaikutuksia Puolustusvoimien toimintaan käsitellään perustuen Pääesikunnan hyväksyttävyytyslauseen.</p> <p>Jos toteutettavien tuulivoimaloiden koko (kokonaiskorkeus >10 m), määrä (enemmän) tai sijoittelu (>100 m) poikkeaa niistä tiedoista, joilla Puolustusvoimat (Pääesikunnan operatiivinen osasto) on antanut lausunnon hankkeen lopullisesta hyväksyttävyydestä, tulee hankkeelle saada Pääesikunnalta uusi lausunto hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista.</p> <p>Puolustusvoimilla ei ole muuta huomautettavaa osayleiskaavaluonnokseen.</p>	<p>Korjataan viittaus koskemaan Pääesikunnan hyväksyttävyytyslauseen.</p>
L05	Fingrid Oyj	<p>Fingridillä ei ole lausuttavaa kaavoituksen lähtökohdista. Fingridin voimajohtot sijoittuvat osayleiskaava-alueen ulkopuolelle. Tuulialueen sähköverkkoliitynnästä tulee olla yhteydessä Etelä-Pohjanmaan alueverkkoon.</p> <p>Pyydämme lähettämään meille tietoa kaavan etenemisestä. Tätä kaavoitusasiaa Fingrid Oyj:ssä hoitaa Mika Penttilä puh. 030 395 5230.</p> <p>Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnolle mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi tai kirjallisena osoitteella Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö, PL 530, 00101 HELSINKI.</p>	<p>Merkittään tiedoksi.</p>
L06	Liikenne- ja viestintävirasto	<p>Taficomilla ei ole asiasta lausuttavaa.</p>	<p>Merkittään tiedoksi.</p>
L07	Elisa Oyj	<p>Emme ole hanketta vastaan, pyydämme kuitenkin huomioimaan Elisan teleliikenteelle aiheutuvat haitat.</p> <p>Kyseisen hankkeen vaikutusalueella on tarve rakentaa korvaavaa verkkoa.</p> <p>- vaikutusalueella on Elisan radiolinkkijärjestelmiä 1 kpl</p>	<p>Merkittään tiedoksi.</p>
L08	Seinäjoen museot	<p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelman maisema-alueita koskevana selvityksenä tulee huomioida uusi julkaisu Etelä-Pohjanmaan Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA2021). Kuortaneenjärven kulttuurimaisema-alue sijaitsee lähimmillään noin 2 kilometrin etäisyydellä tuulivoimapuiston kaava-alueesta. Lisäksi valtakunnallisesti</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY) sijaitsee kaavan lähialueella. Tuulivoimaa ei suositella valtakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille tai niiden välittömään läheisyyteen (Maisemaopas 2018).</p> <p>OAS:in mukaan työssä käytetään ympäristöministeriön ohjeistusta tuulivoimarakentamisesta ja sen vaikutusten arvioinnista. Tämä ohjeistus on osin vanhentunut tuulivoimaloiden koon suurennuttua huomattavasti ohjeen valmistumisen jälkeen.</p> <p>Kaavan osallisten luettelossa Etelä-Pohjanmaan museon nimi tulee korjata museon nykyisellä nimellä Seinäjoen museot.</p> <p>Kaavassa on huomioitu alueen maakunnalliset kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta merkittävät alueet ja kohteet sekä käynnissä oleva Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan uudistustyö. Yhteisvaikutukset valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin tulee tutkia Kuortaneen Napalankalliot & Hlietaharjunkangas -tuulivoimahankkeen kanssa, jonne on suunnitteilla 37 tuulivoimalaa. Voimaloiden etäisyys toisistaan on noin 12 kilometriä.</p> <p>Maisemallisilla tekijöillä on Kuortaneella erityistä merkitystä, koska matkailu on tärkeä elinkeino kunnassa. Maisema on Kuortaneella monin paikoin avointa pelto-, järvi- ja suoaluetta, joilla näkymät ovat pitkiä.</p> <p>Maisemavaikutusten arvioimiseksi havainnekuvia olisi hyvä olla myös lähellä tuulivoimapuistoa sijaitsevilta valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkailta maisema-alueilta. Lisäksi suunniteltujen tuulivoimaloiden yhteisvaikutuksia tulisi havainnollistaa alueilta, joista tulevat näkymään yhtä aikaa sekä Sarvinevan että suunnitellun Napalankalliot & Hietaharjunkangas -tuulivoimalat. Voimaloiden koon kasvaessa myös niiden näkyvyys maisemassa lisääntyy. Vanhat selvitykset (esim. Weckman 2006) eivät ole enää käyttökelpoisia arvioitaessa lähes 300 metriä korkeiden tuulivoimaloiden vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriympäristöön. Tuulivoimaloiden korkeudet ovat kaksinkertaistuneet selvityksen laatimisen jälkeen. Kaavaselostuksessa tunnistetaan kaavan vaikuttavan kohtalaisesti maisemaan ja tuulivoimaloiden muuttavan alueen luonnetta.</p> <p>Tuulivoimalan sähkönsiirto toteutetaan kaava-alueelta maakaapelilla. Sähkö johdetaan kaava-alueen länsipuolelle rakennettavalle sähköasemalle n. 1,7 kilometriä pitkillä maakaapelilla.</p>	<p>Ohjeistuksen mukainen vaikutusten arviointi on vakiintunut käytäntö tuulivoimahankkeiden vaikutusten arvioinnissa.</p> <p>Korjataan nimi muotoon Seinäjoen museot.</p> <p>Täydennetään kaavaselostukseen kartta lähialueen tuulivoimahankkeista ja tarkennetaan yhteisvaikutusten arviointia.</p> <p>Täydennetään kaava-aineostoon havainnekuva Kuhajärven ympäristöstä.</p> <p>Ohjeistuksen mukainen vaikutusten arviointi on vakiintunut käytäntö tuulivoimahankkeiden vaikutusten arvioinnissa.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Sähköaseman kautta sähkö siirtyy olemassa olevaan 110 kV voimajohtoon. On positiivista, että sähkönsiirrosta ei näiden tietojen perusteella aiheudu vaikutuksia maisemaan tai rakennettuun ympäristöön.</p> <p>Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta museolla ei ole lisättävää edellisen kaavaehdotuksen yhteydessä Kuortaneen kunnalle annettuun lausuntoon (29. 1. 2021, SM 16/2020). Hankealueen muinaisjäännösinventoinnissa luetteloidut kiinteät muinaisjäännökset ja muut arkeologiset kulttuuriperintökohteet on merkitty kaavaan asianmukaisesti, eikä niiden kohdalle ole osoitettu tv-alueita, ohjeellisia uusia tielinjauksia tai maakaapelireittejä.</p>	
L09	Suomen erillisverkot Oy	Hankkeella ei ole Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.	Merkitään tiedoksi.
L10	Kuortaneen kunnanhallitus	<p>Kuortaneen kunnanvaltuusto on hyväksynyt Sarvinevan tuulivoimaosayleiskaavan kokouksessaan 18.6.2021. Päätöksestä tehtyjen valitusten viivästyttäessä hanketta on kaavoitusprosessi päätetty käynnistää alusta lähtien uudestaan. Nyt lausuttavana olevassa kaavaluonnoksessa ei ole sellaisia oleellisia muutoksia kesäkuussa hyväksytyyn kaavaan, jotka aiheuttaisivat kunnan kannalta erityisiä lausumistarpeita.</p> <p>Kunnanhallitus haluaa kuitenkin nostaa esille, että prosessin aikana on kiinnitetty huomiota televisiokuvan näkyvyyteen kaava-alueen läheisyydessä. Kunnanhallitus haluaakin kiinnittää asiaan huomioita ja painottaa sen tärkeyttä. Hankkeen valmistelussa tulee huomioida, että televisiokuvan näkyvyys kaava-alueen läheisyydessä turvataan.</p>	Tarkennetaan kaavaselostuksen kohtaan 10.17 (10.17.Vaikutukset ilmaturvallisuuteen, tutkien toimintaan sekä viestintäyhteyksiin), millä toimenpiteillä varmistetaan TV-kuvan näkyminen.
L11	Lapuan kaupunki	<p>Nyt suunnitteilla oleva tuulivoimayleiskaava sijaitsee Kuortaneen kunnassa. Tuulivoimaloiden merkittävimmät ympäristövaikutukset liittyvät useimmiten maisemaan, meluun ja pyörivän roottorin aiheuttaman varjon vilkkumiseen. Eri vaikutustyypeillä on erisuuruinen vaikutusalue. Kaukaisimmillaan hankkeella voi olla vaikutuksia 20 - 30 kilometrin etäisyydelle, jolloin voimalat voivat vielä erottua maisemassa. Vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja viihtyisyyteen hankkeella voi olla pääosin enintään 5 kilometrin etäisyydelle. Melun ja valon vilkkumisen vaikutukset ulottuvat enintään noin 2 kilometrin päähän tuulivoimapuistosta. Tuulivoimapuisto tulisi rakentumaan maantieteellisesti pääosin yli 30 km:n etäisyydelle Lapuan kaupungista, eikä siten aiheuta toimiessaan ympäristövaikutuksia Lapuan kaupungin alueelle tai asukkaille. Lapuan kaupungilla ei ole huomautettavaa Kuortaneen tuulivoimaosayleiskaavahankkeesta.</p>	Merkitään tiedoksi.

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
L12	Alavuden kaupunki	<p>Alavuden kaupunki esittää kolmen kilometrin suojavyöhykettä tuulivoimalan ja asutuksen väliin riittävän suojaetäisyyden turvaamiseksi lähimpään asutukseen.</p> <p>Tuulivoimapuiston lähialueen televisiokuvan näkyvyys tulee turvata tarpeellisin toimin. Kätkänjoen alueella TV-lähetykset vastaanotetaan Lapuan mastolta, koska Ähtärin mastolta ei ole alueelle riittävää signaalia. Tuulivoimapuisto rakentuu Lapuan TV-maston ja Kätkänjoen kyläasutuksen väliin aiheuttaen todennäköisesti ongelmia TV-näkyvyydessä.</p> <p>Metsästysharrastus tulee turvata tuulivoimapuistoalueella.</p>	<p>Kuortaneella kunnanvaltuusto on päättänyt, että tuulivoimaloista pitää olla 2 km etäisyys lähimpiin asuin- tai lomarakennuksiin, mitä on noudatettu myös Sarvinevan kaavassa. Kahden kilometrin raja on huomattavasti pidempi kuin mikä se olisi, jos noudatetaan Valtioneuvoston asetusta tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvosta (40 dB).</p> <p>TV-lähetyksiin mahdollisesti aiheutuvat häiriöt pystytään yleensä korjaamaan varmistamalla, että antenni on Traficomien määräysten mukainen, siirtämällä antennia tarvittaessa hiukan ja suuntaamalla antenni oikein. Kätkänjoen alue ei sijaitse aivan Lapuan TV-lähetinaseman näkyvyysalueen reunalla, joten erittäin suurella todennäköisyydellä TV-kuva saadaan näkymään em. toimenpiteillä. Kätkänjoen alue sijoittuu myös Lapuan TV-maston näkyvyysalueelle, joten voi olla mahdollista hakea TV-signaalia myös Ähtärin TV-maston suunnalta.</p> <p>Metsästystä rajoitetaan ainoastaan voimaloiden rakentamisen aikana. Rakentamisen jälkeen tuulivoimalat eivät rajoita metsästämistä.</p>
L13	Kätkänjoen kyläyhdistys	<p>Kätkänjoen kyläyhdistys esittää, että</p> <p>1) Etelä-Pohjanmaan vaihemaakuntakaava I:ssä / Tuulivoima, Sarvinevan alue ei kuulu tuulivoiman tuotantoon soveltuvaksi alueeksi. Kyläyhdistys esittää, että vaikka Kuortaneen kunta mainitsee, että hanke ei ole maakunnallisesti merkittävä, eikä sitä siten ole tarpeen merkitä maakuntakaavaan, on Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan Vaihekaava I sivulla 12, kaavaselostuksessa kuitenkin kerrottu, että maakuntakaavassa esitettyjen puistojen vähimmäiskoko vaihtelee kuitenkin pääsääntöisesti 8–10 voimalayksikön välillä. Yhdistys myös esittää, että koska Sarvinevan tuulimyllyjä on tulossa 8 kpl, joiden kokonaiskorkeus on 280 metriä, on Sarvinevan tuulivoimakaava Etelä - Pohjanmaan vaihemaakuntakaavan vastainen.</p> <p>2) Suunniteltua tuulivoimama- aluetta ei pitäisi sisällyttää kunnan hyväksymään osayleiskaavaan, koska kaava ei täytä Maankäyttö- ja rakennuslain 77 § a sekä b:ssä on säädettyjä yleiskaavan erityisiä sisältövaatimuksia.</p> <p>3) Kohde sijaitsee puolustusvoimien varalaskupaikan suojavyöhykkeellä. Etelä-Pohjanmaan III vaihemaakuntakaavassa on Alavuden-Kuortaneen ja Kauhavan lentoliikenteen varalaskupaikkojen suoja-alueet ja -vyöhykkeet. Sarvinevan tuulivoima-alue on Etelä-Pohjanmaan III vaihemaakuntakaavan vastainen, koska sijaitsee kokonaisuudessaan kaavan</p>	<p>Hankkeen koko on alle 10 voimalaa, eikä se siten ole maakunnallisesti merkittävä. Tämän vuoksi sitä ei ole tarpeen merkitä maakuntakaavaan.</p> <p>Kaavan laadinnassa on otettu huomioon maankäyttö- ja rakennuslain 77 a sekä b § tuulivoimarakentamista koskevat yleiskaavan erityiset sisältövaatimukset.</p> <p>Hankkeesta on saatu Pääesikunnan lausunto, jonka mukaan Puolustusvoimat ei vastusta tuulivoimaloiden rakentamista.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>suojavyöhykkeellä. Suoja-alueelle ei tule osoittaa korkeita rakennelmia.</p> <p>4) Sarvinevan tuulivoima-alueesta ei ole tehty ainuttakaan selvitystä siitä, miten tv-vastaanotto häiriintyy, eikä missään selvityksessä/päätöksessä lue, että tuulivoima yhtiön tulee huolehtia mahdollisista tv vastaanotolle aiheutuvista häiriöistä. Kyläyhdistys on huolissaan siitä, että tuulivoimapuisto sijoittuu Kätänjoen kylän sekä lähimmän tv-lähetinaseman väliin.</p> <p>Kyläyhdistys esittää, että kaavapäätökseen tulee lisätä merkintä siitä, että selvitys tuulivoimaloiden vaikutuksista Kätänjoen ja laajemminkin Rantatövsän alueen asukkaiden tv-kuvan näkyvyyteen on tehtävä ennen voimaloiden rakentamista, ja siitä, että hanketoimija on velvollinen saattamaan tv-kuvat häiriöttömiksi omalla kustannuksellaan.</p> <p>5) Sarvinevan tuulivoimapuiston havainnekuvat ja näkymäanalyysi, on kokonaan tekemättä Kuortaneen järven kulttuurimaisemasta (MAO 100 106) sekä Kuortaneen-Pohjalaistalot— Kuhajärvi (RKY2009) ja rikkoo näin valtakunnallisesti arvokkaan maiseman. Ympäristökeskukselta lausunto on pyytämättä. Tuulivoimapuisto vaikuttaa oleellisesti Kuortaneen järven kulttuurimaisemaan.</p> <p>6) Maankäyttö- ja rakennuslain 6 §:n mukaan kaavaa valmisteltaessa on oltava vuorovaikutuksessa niiden henkilöiden ja yhteisöjen kanssa, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Kaavoja valmistelevien Viranomaisten on tiedotettava kaavoituksesta, sillä tavoin, että niillä, joita asia koskee, on mahdollisuus seurata kaavoitusta ja vaikuttaa siihen. Tämä ei kuitenkaan ole säännöksen eikä ympäristöhallinnon ohjeen 5/2016 mukaisesti toteutunut. Kyläyhdistys vaatii asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi Alavuden puolella olevien Kätänjoen kyläseuran ja Alavudelaisten kuulemiseksi asiassa.</p> <p>7) Melu- ja varjomallinnus on hylättävä koska nämä eivät vastaa kaavaan haettavan myllyn kokoa. Mallinukset on tehty Vestas 162 laitteilla, joiden napakorkeus on 166 metriä, ei 199 metriä.</p> <p>8) Sarvinevan tuulivoiman osayleiskaavaluonnos rikkoo Alavuden kaupunginhallituksen 18.1.2021 § 2 esittämää päätöstä, jonka mukaan Alavudessa sijaitseviin kiinteistöihin tulisi olla tuulivoimaosayleiskaavaan merkityiltä tuulimyllyiltä vähintään 3 km matka.</p>	<p>Kaavassa on voimaloiden sijainnit suunniteltu siten, että yksittäisiä tuulivoimaloita siirtämällä ei saavuteta merkittäviä muutoksia mahdollisiin TV-signaaleissa. Mikäli TV-näkyvyys heikkenee tuulivoimaloiden johdosta, vastaa tuulivoimatoimija korjaavista toimenpiteistä.</p> <p>Korjaavat toimenpiteet tehdään seuraavassa järjestyksessä (mikä tahansa toimenpide toimii ensin):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Antennien tarkennettu suuntaus tai vastaanotto suunnan muutos (Lapua / Ähtäri) - Talokohtaisten signaalinvahvistimien asennus - Vaihtoehtoisten TV signaalien vastaanotto tietoverkkoja pitkin (4G, 5G, valokuitu) - Täytevastaanottimen/-lähettimen asennus, jolla TV signaali kierretään tuulivoima-alueen ohi. <p>Täydennetään kaava-aineeseen havainnekuva Kuhajärven ympäristöstä.</p> <p>Osallistuminen ja vuorovaikutus on toteutettu maankäyttö- ja rakennuslain säädösten mukaisesti.</p> <p>Melu- ja varjomallinuksissa on otettu huomioon tuulivoimaloiden koon jatkuva kasvu ja mallinukset on tehty kaavan mahdollistaman voimaloiden maksimikoon mukaisesti.</p> <p>Hankkeen suunnittelussa on otettu huomioon valtioneuvoston päätös tuulivoimamelun ohjearvoista.</p>

Nro			
M04	5 yksityishenkilöä	<p>Kaavaehdotuksessa ja mahdollisessa osayleiskaavassa tulisi huomioida paremmin etäisyydet nykyiseen vakituiseen asutukseen. Yleisesti nykyisin pidettävä vähimmäisetäisyys vakituiseen asutukseen on suositeltu olevan vähintään se 2 km. Tutkimuksissa ja kaavaehdotuksissa on yleensä aina viitattu Siikaisten ja Salon tuulivoimaloiden alueen mittauksiin ja mallinnoiksi. Niissä tutkimuksissa myös viitattiin siihen, että tuuliolosuhteen eivät olleet optimaaliset mittauksiin. Tilanne on muutenkin aivan erilainen esim. tuulivoimaloiden napakorkeus on noin kolmasosan pienempi mitä Sarvinevalle on suunniteltu. Millään mallinnoilla ei saada äänten kulkeutumisesta ja voimaloiden aiheuttamasta välkkeestä täsmällistä tietoa. Muuttujia on aivan liian monta mm. maaston muoto, maaston kovuus, tuulen suunta, kasvusto. Vallitseva tuulensuunta (joka on näillä alueilla kuitenkin etelästä päin) pitäisi ottaa paremmin huomioon.</p> <p>Lisäksi on vielä se kysymys siitä, että kuka vastaa mallinnojen ja laskelmien oikeellisuudesta ja paikkansapitävyydestä myös käytännössä? Ja kuka korvaa ko. Vahingot? Kokemuksesta tietää ainakin sen, että kaavanlaatija ja heidän käyttämänsä "konsultit" eivät vastaa mistään mitään. Kaavan hyväksyjä vetoaa saatuihin laskelmiin ja mallinnoiksi. Eli käytännössä on, että kukaan ei vastaa mistään mitään. Ainoat, jotka vastaa jostain on mahdolliset haitan kärsijät.</p> <p>Yleisesti ottaen aina puhutaan, että pitäisi noudattaa varovaisuus periaatetta. Osayleiskaavassa tuulivoimaloiden sijoittelua pitäisi muuttaa siten, että vakituisista asunnoista etäisyys lähimpiin voimaloihin tulisi olemaan Vähintään 3 km</p>	<p>Kuortaneella kunnanvaltuusto on päättänyt, että tuulivoimaloista pitää olla 2 km etäisyys lähimpiin asuin- tai lomarakennuksiin, mitä on noudatettu myös Sarvinevan kaavassa. Kahden kilometrin raja on huomattavasti pidempi kuin mikä se olisi, jos noudatetaan Valtioneuvoston asetusta tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvosta (40 dB).</p> <p>Melun mallinnus on tehty ohjeen "Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2014, Tuulivoimaloiden melun mallintaminen" mukaisesti, ja siinä on otettu huomioon mm. tuulen suunta (joka suuntaan myötätuuli 8 m/s), maaston muoto ja maaston kovuus. Mallinnoissa puustoa ei ole otettu huomioon.</p>